

۱۷) ویژگی های مهم توسعه اقتصادی :

۱- تدریجی بودن ۲- خود گردانی و استمرار ۳- خود اتکایی ۴- خود کفایی

تدریجی بودن : تحول فکری و فرهنگی زمینه ساز توسعه اقتصادی است . برای استفاده از روش‌های جدید ابتدا باید زمینه مناسب را فراهم کرد که در ابتدا باید روش‌های نسبی را کنار گذاشته یا کمتر استفاده کنیم و همچنین با آموزش نیروی انسانی زمینه فکری و فرهنگی را فراهم کنیم .

خود گردانی و استمرار : شوک های اقتصادی و اختلافات ناشی از بحران های بین المللی سبب افت و تنزل شدید توسعه اقتصادی و حتی گاهی موجب توقف کامل روند توسعه می گردد .

خود اتکایی : کشور در جریان تولید کالاهای استراتژیک ، به کالای مورد نیاز و عوامل تولید خارجی وابستگی کلی نداشته باشد . البته وابستگی دو طرفه برای اقتصاد یک کشور ضروری و باعث رونق و رشد اقتصادی می شود .

خود کفایی : کشور در تولید کالاهایی که در تامین نیازهای اولیه نقش اساسی دارند ، خود کفا باشد . مانند گندم و برنج

۱۸) نظریه آدام اسمیت :

بنیان گذار علم اقتصاد جدید و پیشرو مکتب کلاسیک هستند و اعتقاد داشتند که دولت فقط باید سه وظیفه مهم را انجام دهد :

۱- حفظ و حراست جامعه (امنیت ، عدالت)

۲- حمایت از هر فرد جامعه در برابر ظلم

۳- ایجاد و نگهداری خدمات عمومی که بخش خصوصی انگیزهای برای آن ندارد . آدام اسمیت عوامل رشد و توسعه اقتصادی را شامل :

۱- افزایش جمعیت و نیروی کار ۲- تقسیم کار ۳- تراکم سرمایه ۴- پیشرفت فنی می داند .

برای افزایش جمعیت یا نیروی کار ، وی نیروی کار را به دو گروه تقسیم میکند :

۱- نیروی کار مولد: نیروی کاری است که در تولید کالاهای قابل لمس نقش دارد

۲- نیروی کار غیر مولد: نیروی کاری است که در بخش های خدماتی اشتغال دارد (معلم)

نظریه مالتوس :

وی عوامل توسعه اقتصادی را به ۲ گروه اقتصادی و غیر اقتصادی تقسیم نمود ، وی اقتصاد جامعه را به ۲ بخش صنعت و کشاورزی تقسیم کرد . مالتوس نقش زمین و کار را به عنوان منابع تولیدی تاکید و سطح تکنولوژی را ثابت فرض کرد .

مالتوس افزایش ثروت یک جامعه را به توسعه اقتصادی آن جامعه نسبت میدهد ، از نظر وی افزایش ثروت عبارت است از توسعه اقتصادی یک کشور از طریق افزایش دارایی ها .

عوامل موثر بر افزایش ثروت و توسعه اقتصادی عبارتند از :

۱- عوامل سیاسی و معنوی

۲- تمرکز سرمایه

۳- تقاضای موثر

۴- زمین حاصل خیز و تولید بیشتر

۵- اختراقات و تو آوری (X)

(استراتژی های توسعه اقتصادی)

18

۱- استراتژی پولی

۲- استراتژی اقتصاد باز

۳- استراتژی صنعتی شدن

۴- استراتژی انقلاب سبز

۵- استراتژی توزیع مجدد

۶- استراتژی سوسیالیستی توسعه

استراتژی پولی : در این استراتژی محور اصلی توسعه بخش خصوصی مبایشد ، بر همین اساس این استراتژی به دنبال کاهش نقش دولت است و هدف آن به سوی اقتصاد بازار آزاد است.

استراتژی اقتصاد باز : این استراتژی تاکید بر بخش تجارت خارجی و سرمایه گذاری خارجی دارد و نقش دولت فعال است ، اقداماتی که باعث موفقیت بیشتر کشورهایی که از این سیاست پیروی میکنند عبارت است از :

۱- اعمال سیاست پولی و مالی ۲- ثبات قیمت ها و جلوگیری از تورم ۳- تربیت نیروی کار متخصص ۴- استفاده از تکنولوژی برای تولید کالاهای صادراتی ۵- ارائه اطلاعات لازم به صادرکنندگان.

استراتژی صنعتی : این استراتژی تاکید بر رشد با گسترش سریع صنعتی دارد (در حقیقت تغییر ساختار صنعتی است) :

۱- تولید کالاهای صنعتی عمدتاً برای بازارهای داخلی

۲- تاکید بر توسعه تولید کننده کالاهای سرمایه‌ای

۳- سمت گیری سنجیده بخش به سمت صادرات

استراتژی انقلاب سبز: طرقداران این استراتژی اعتقاد دارند که بخش کشاورزی نقش مهمی در فرآیند توسعه اقتصادی یک کشور دارد و به واسطه افزایش فرصت‌های اشتغال و کاهش قیمت‌های محصولات غذایی، استراتژی مناسبی برای کاهش فقر عمومی و توزیع عادلانه‌تر درآمد است.

استراتژی توزیع مجدد: این استراتژی باهدف، بهبود توزیع مجدد درآمد و ثروت و برای برخورد رو به رو با فقر افزایش و از طریق مداخله مستقیم دولت طراحی شده است.

استراتژی سوسیالیستی توسعه: در این استراتژی مالکیت عمده به عهده دولت است، تمامی شرکت‌های بزرگ دولتی هستند و مالکیت خصوصی نقش بسیار اندکی دارد. در این استراتژی نیاز به سرمایه گذاری‌های وسیع دولتی می‌باشد که این أمر گاه با نرخ پایین کارایی سرمایه گذاری همراه بوده است (۱۸).

۱۸) آموزش و پرورش در توسعه اقتصادی: بین رشد اقتصادی و توسعه آموزش و پرورش رابطه مستقیم وجود دارد.

أنواع آموزش و پرورش:

۱- آموزش و پرورش رسمی (اکادمیک)

(الف) آموزش ابتدایی

ب) آموزش متوسطه

ج) آموزش عالی

۲- آموزش و پرورش غیر رسمی (ضمن خدمت)

۳- آموزش و پرورش آزاد و همگانی

۱۹) ۱۹) وضعیت آموزش و پرورش در کشورهای توسعه نیافته:

۱- بی‌سودای عمومی

۲- سرمایه گذاری در آموزش رسمی

۳- عدم کارایی

۴- نظام نابرابر آموزش

۵- عدم تناسب نظام آموزشی با امکانات مناطق مختلف و نیازهای جامعه

۶- فرار مغزاها

۲۰) ۲۰) دلایل عدم رشد بررسی‌های اقتصادی در آموزش و پرورش:

۱- افزایش حجم فعالیت‌های آموزشی همزمان با رشد جوامع و توقعات مردم

۲- توجه به جنبه‌های اقتصاد آموزش و پرورش

۳- اثرات مستقیم و غیر مستقیم و قابل بررسی و اندازه‌گیری آموزش و پرورش در رشد و توسعه اقتصاد اجتماعی، ملی و

بین‌المللی